

Slutrapport till Syskonen Märta, Gunnar och Arvid Bothéns stiftelse för deltagande i ICOM-CC 20th Triennial Conference i Valencia 2023, Elisabeth Geijer

Den 18 – 22 September 2023 hölls ICOM-CC triennial conference i Valencia, Spanien. På plats var som väntat konservatorer från hela världen. Temat var *Working Towards a Sustainable Past*. Hållbarhet är nu ett återkommande tema på konferenser och professionella sammankomster även för konservatorer. Temat kommer förhoppningsvis ständigt vara aktuellt tills vi kommit i fas med hur vi utnyttjar jordens resurser på ett ansvarsfullt sätt och för att bidra till omställningen.

Konferensen var indelad i flera parallella sessioner med föredrag, där olika inriktningar inom konservering presenterade. Jag gick främst på föredrag inom förebyggande konservering, metallkonservering och moderna material. Tyvärr låg många av föredragen för objektkonservering parallellt med varandra, tex. glaskonservering och metallkonservering. Föredragen om förebyggande konservering tog sig an temat hållbarhet på det mest framskridna sättet jämfört med de andra inriktningarna. Diskussioner om klimat för föremål vs. energiförbrukning har tidigare varit på tapeten, och har aktualiserats det senaste decenniet. Det var därför nära till hands att detta tema skulle behandlas även i Valencia. Diskursen har nu blivit skarp gällande hur vida museibranschen kan tänka sig att sänka sina standarder för klimat i magasin och i museer till förmån för ett mer hållbart tänk.

En vinkel på hållbarhet som jag tyckte var intressant handlade om klimatkrav gällande utlån mellan olika världsdelar. Ett föredrag som gav intryck hade titeln *A climate balancing act: negotiating environmental conditions for loans between different climate zone*. Margarita C. Villanueva från Filipinerna och Adrinana I Páez Cure från Colombia talade om utmaningarna med utlån mellan museer i olika klimatzoner. De refererar till IIC och ICOM-CCs deklaration Environmental Guidelines samt Bizot gruppens gröna protokoll¹ vilka uppmanar till mer flexibilitet gällande museiklimat och strävan efter mer utvärdering av miljöpåverkan för museilån.

Páez Cure och Villanueva hade observerat att museer rekommenderas att vara mer flexibla och ta hänsyn till det lokala klimatet men trots detta så är det inte sällan som ett tempererat klimat eftersträvas, även när det lokala klimatet är ett annat. Detta menade Páez Cure och Villanueva är för det är i tempererade klimat som mycket av forskningen inom museiklimat och konservering bedrivs. Enligt presentatörerna kan man kalla detta för ”klimatkolonialism”. De menar att ”bättre” klimat oftast associeras med just ett tempererat klimat. Det blir en prestigefråga att kunna marknadsföra en museisamling internationellt genom att erbjuda klimat enligt standarder skrivna efter ett tempererat klimat. Ett land, som Colombia till exempel, kan ha olika klimatzoner inom landet och endast ett fåtal institutioner håller den standard som sätts som krav av internationella institutioner för in-/utlån. De menar att det måste gå att hitta en kompromiss för konservering som är rotad i vår gemensamma strävan för hållbarhet.

Sammanfattningsvis menade de att ett föremåls ursprungsmiljö också måste få påverka vilka riktlinjer för klimat man följer. Föremål som kommer ur ett tropiskt klimat kan påverkas då de förs in i en miljö som är för anpassad till föremål ur ett tempererat klimat till exempel. Mer

¹ [https://www.iiconservation.org/archives/about/policy-statements/environmental-guidelines#:~:text=Museums%20and%20collecting%20institutions%20should,assume%20air%20conditioning%20\(HVAC\).](https://www.iiconservation.org/archives/about/policy-statements/environmental-guidelines#:~:text=Museums%20and%20collecting%20institutions%20should,assume%20air%20conditioning%20(HVAC).)

kommunikation och situationsanpassade överenskommelser såg Páez Cure och Villanueva som del av lösningen och visade själva på ett lyckat internationellt arbete.

Konferensen i Valencia var mycket givande och det var fantastiskt att se dels alla projekt som pågår och att träffa så många konservatorer. Jag uppskattade dels nätverkandet och min personliga kompetenshöjning men även att få en liten trendsparning vart forskningen inom konservering rör sig idag och i relation till klimatet.

Stort tack till Märta, Gunnar och Arvid Bothéns stiftelse för det generösa bidraget!